

ZPRAVODAJ

Obce Černousy

Září / 2016

<http://cernousy.cz>

Občasník obce Černousy. *Své připomínky a náměty na články adresujte na obecní úřad Černousy, nebo na: pecoufal@seznam.cz, Petr Coufal, tel.: 725 716 576.*

Slovo starosty

Dobrý den,

s koncem prázdnin bych rád popřál novým prvňáčkům, ale i těm starším hodně úspěchů v novém školním roce. V minulém čísle zpravodaje jsem zmiňoval některé akce, které se budou tento rok postupně realizovat. První akcí, kterou bych chtěl zmínit je komunikace „Třešňovka“ ze Vsi do Andělky, tam v současné době probíhají zemní práce. Další opravovanou komunikací byla cesta z Filipovky do Černous, která už je hotová a v tuto chvíli bude ještě probíhat vodorovné značení a doplnění dopravních značek.

Na posledním zasedání zastupitelstva obce byly schváleny a vybrány zhotovitelé všech třech zamýšlených projektů obce. U všech se podařilo získat finanční prostředky z dotačních titulů Krajského úřadu Libereckého kraje a Ministerstva kultury. Oprava hřbitovní zdi ve Vsi začala v pondělí 29.8.2016. Oprava hasičského auta a veřejného osvětlení budou následovat po domluvě se zhotoviteli. Toto je stručný souhrn informací o dění v naší obci.

Přeji slunečný zbytek prázdnin.

Miroslav Richter
starosta

Blahopřání

V září slaví své narozeniny 23 našich občanů a občánek a v říjnu jich oslaví své narození 32. Všem přejeme vše nejlepší, hodně zdraví a spokojenosti do dalších let.

Narozeniny **v září** slaví paní a slečny: Gisela Poštová, Brigita Ištóková, Helena Šemberková, Slavomíra Botová, Zdenka Konkusová, Lenka Jelínková, Jana Tůmová, Štěpánka Henlová, Bianca Seppová, Kristýna Davidková a Tamara Henlová.

Pánové a chlapci: Vladimír Davídek, Zdeněk Štrbák, Milan Šemberk, Vítězslav Kučera, Július Bota, Milan Hanzl, Bogdan Motruk, Michal Feri, Vladimír Roudný, Josef Diviš, Radek Coufal a Vojtěch Pěch.

V říjnu budou slavit dámy: Marcela Machalová, Blanka Švadlenková, Helena Čemová, Milada Cveklová, Miloslava Šimpachová, Dana Vološinová, Lenka Richterová, Lucie Pěchová, Markéta Konkusová, Veronika Eibichová, Kristýna Šlapáková, Nikol Feriová, Tereza Ferencová a Sofie Šlapáková.

Pánové: Josef Jelínek, Václav Brož, Jiří Žezulka, František Vnouček, Silvestr Sedláček, Ladislav Konkus, Jiří Horák, Pavel Vokatý, Ivan Vološin, Dušan Konkus, Pavel Jelínek, Martin Dunda, Marek Stránský, Jakub Soukup, Matěj Novotný, Jan Konkus, Lukáš Maxa a Jan Fako.

Všem ještě jednou hodně zdraví a spokojenosti.

(Pokud si nepřejete zveřejňovat svá nebo jména svých dětí, oznamte to na obecním úřadu.)

Vzpomínka

Dne 29. srpna 2016 uplynul rok, kdy nás navždy opustil náš drahý tatínek, dědeček, pan Dieter Thiel. Za tichou vzpomínku děkuje dcera Renata a syn Pavel.

Obecní zastupitelstvo

Veřejné zasedání zastupitelstva obce č. 4/2016 se konalo dne 17.8.2016 v zasedací místnosti OÚ. Zastupitelů bylo přítomno: 8, omluven: 1.

Zastupitelstvo schválilo: realizaci projektu opravy veřejného osvětlení, realizaci projektu opravy hřbitovní zdi, realizaci opravy hasičského vozu CAS, na všechny tyto projekty získala obec krajskou dotaci. Dále zastupitelstvo schválilo upravené zadání Územního plánu Černousy, vnitřní směrnici č. 1 / 2016 o prodeji pozemků obce Černousy a mnohé další.

Celé usnesení ze zasedání si můžete přečíst na úřední desce před OÚ a na stránkách obce <http://cernousy.cz>, kde je také zveřejněn zápis ze zasedání.

!!! DOVOLENÁ !!!
Zubní ordinace Černousy
MUDr. Jiří Gürlich
15. – 18.11.2016

OBEC ČERNOUSY VÁS ZVE NA ZAHRADU ČECH

Obec Černousy pořádá v sobotu dne 17.9.2016 zájezd do Litoměřic na zahradnický veletrh

ZAHRADA ČECH

Doprava a vstupné pro občany obce zdarma !!!

(Pro doplnění autobusu se mohou přihlásit i přespolní, kteří si vstupenku zaplatí, doprava zdarma)

Odjezd autobusu: Ves (hospoda) - 8:00, Černousy (OÚ) - 8:05, Černousy (hospoda) - 8:10.
Předpokládaný návrat v 18 hodin.

Závazné přihlášky na OÚ u paní Ivany Krišákové do 12.9.2016 (tel.: 482 345 065)

Obec Černousy
oznamuje:

Povinné očkování psů
se koná v sobotu dne: 3. září 2016

Černousy u Pohostinství	10.30 hod.
Černousy u OÚ	10.45 hod.
Boleslav u mostu	11.00 hod.
Ves u Pohostinství	11.15 hod.

Očkovací průkaz psa + 100,-Kč s sebou.
(poplatek za očkování za jednoho psa)

Při velké nepřízni počasí se termín očkování posouvá na 10.9.2016

PORADNA PRO GAMBLING A JINÉ ZÁVISLOSTI

Advaita, z. ú., která poskytuje v **PO**radním a **SE**tkávacím **C**entru (POSEC) ve Frýdlantu ambulantní poradenství v oblasti závislostí, rozšířila své poskytované služby. Na poradnu pro gambling a jiné závislosti se mohou i nadále obracet lidé, kteří mají problémy s alkoholem či jinými drogami, ale také lidé, kteří jsou ohroženi nelátkovou závislostí – mají potíže s hazardem v podobě hraní automatů nebo sázení na sportovní a jiné výsledky, s nadměrným trávením času na počítači při hraní her, na sociálních sítích apod. Pomoc a podporu poradna nabízí i osobám blízkým výše uvedených lidí.

Poradna zůstává otevřena každé liché úterý od 9 do 17 hodin na Havlíčkově náměstí 304 (POSEC). Schůzku si můžete domluvit na telefonním čísle 732 315 469. Kontaktní osobou je Mgr. Lenka Jedličková. Více informací najdete na webových stránkách www.advaitaliberec.cz.

Vítání občánků

Letos jsme nově narozené občánky naší obce slavnostně přivítali 20. srpna v zasedací místnosti obecního úřadu. Paní Ivana Křišáková přivítala všechny přítomné a představila starostovi dvě nově narozená děťátka za poslední roční období: Stelu Štrauchovou a Michala Roušara. Děvčata Valentýna Tůmová a Nikola Molčanová přednesly pěkné básničky, čímž navodily příjemnou slavnostní atmosféru. Starosta obce pan Miroslav Richter poté přivítal nové občánky do naší obce, rodičům popřál hodně trpělivosti a lásky při jejich výchově a hodně štěstí a zdraví v jejich životě. Rodiče se podepsali do pamětní knihy, dostali od starosty kytičku a dárek od obce, od místostarosty pamětní list a od zástupkyň sboru pro občanské záležitosti Stáni Horákové a Ivany Křišákové hračku pro štěstí. Na závěr byl slavnostní přípitek, společná diskuze a focení.

Soukromá inzerce

Pokud chcete něco **prodat, koupit, případně vyměnit**, stačí poslat svůj inzerát na: pecoufal@seznam.cz nebo poslat SMS na tel.: 725 716 576, případně donést na OÚ a my Vám ho v následujícím vydání otiskneme.

Prodám dvě starožitné šatní skříně, cena dohodou. Tel.: 606 214 181

Prodám kombinovaný sporák Amica, stáří 4 roky, el. jiskra, zachovalý, plně funkční, cena 1 500,- Kč. Dohoda možná. Tel.: 725 716 576

Starostové podporují starostu Michaela Canova – 9

Vážení občané Černous, obracím se na vás se žádostí o podporu v nastávajících senátních volbách. Jmenuji se Michael Canov, je mně 55 let a mnozí z Vás mě znají jako dlouholetého starostu Chrástavy. Možná, že někdo z Vás mě poznal i prostřednictvím svých dětí nebo sám osobně během posledního čtvrtstoletí jako pedagoga na Gymnáziu a SOŠPg Jeronýmova v Liberci.

Do senátních voleb mě nominovali Starostové pro Liberecký kraj a podpořilo mě též celostátní hnutí Starostové a nezávislí. V Senátu se chci podílet na tvorbě zákonů tak, aby z něho neodcházely legislativní zmetky a zákony, které jen zvyšují byrokracii a nic kladného nepřinášejí. V této neklidné době chci klást v Senátu důraz a podporovat a případně i iniciovat návrhy chránící bezpečnost občanů naší vlasti a hájit jejich právo se vyslovit k nejzásadnějším otázkám této země. Chci být v přímém kontaktu s obcí Černousy a v případě potřeby pomoci lobovat při jednáních na ministerstvech a podobně.

Vážení občané Černous za hlas každého z Vás upřímně děkuji.

Michael Canov - kandidát Starostů do Senátu

Černouská vařečka

V této rubrice se s námi můžete podělit o své vyzkoušené recepty ve vaření, pečení nebo míchání různých nápojů. Své recepty, které chcete uveřejnit v našem Zpravodaji posílejte na: pecoufal@seznam.cz nebo přineste na OÚ. Na konci roku uspořádáme anketu o nejzdařilejší zveřejněný recept a výherce odměníme pěknou cenou, stejně jako tomu bylo v loňském roce.

Rošťáci

4 plátky masa (nejlépe vepřová krkovice), naklepeme, nasolíme, potřeme česnekem. Maso naložíme na 24 hodin do marinády: 2 vejce rozšleháme a přidáme: 1 lžičku pepře, 1 lžičku vegety, 1 lžičku sladké papriky, 2 lžíce magi, 2 lžíce worčestru, 2 lžíce solamylu. Poté usmažíme na pánvi a s chutí sníme.

Recept od Soni Horákové

Nákyp z mletého masa s bramborami

Rozpočet pro 4 osoby: 2 cibule, 250 g mletého masa, 2 vejce, sůl a pepř, 1 kg uvařených brambor, 1 lžíce másla, ¼ l kyselé smetany, 100 g eidamu, špetka česnekového prášku.

Na přípravu jídla použijte moučnaté brambory. Uvařte je ve slupce s trochou kmínu a ještě horké oloupejte. Na plátky je krájejte až když vychladnou, aby zůstaly po řezu hladké a nelámaly se.

Příprava: Oloupanou cibuli nakrájejte na drobné kostky a spolu s vejci jí vmíchejte do mletého masa. Osolte a opepřete. Brambory nakrájejte na plátky. Nákypovou formu vymastěte máslem, na dno navrstvěte část brambor, na ně dejte masovou směs a zbylé brambory. Ve smetaně rozkvedlejte strouhaný sýr, česnekový prášek, ½ lžičky soli a ½ lžičky pepře. Brambory zalijte smetanou. Nákyp pečte uprostřed trouby, dokud nezíská zlatohnědou krustu.

Vhodná příloha: Listový salát ve smetanové zálivce.

Recept od Hany Velclové

Černouský kvíz

Správná odpověď z minulého kvízu: Sympatický mladík na fotce z roku 1985 je pan Jiří Šemberk.

(Fotku nám zapůjčila Šárka Šemberková – děkujeme).

Do uzávěrky tohoto vydání bylo doručeno několik správných odpovědí, z kterých byl vylosován výherce a tím se stává pan **Karel Prášek, blahopřejeme !** Poukázku na nákup zboží v hodnotě **100,- Kč** v obchodu se smíšeným zbožím paní Věry Vokurkové si může vyzvednout na OÚ.

Otázka dnešního kvízu:

Kdo je ten mladý drsňák na fotce z roku 1986 ?

Své odpovědi posílejte na e-mail: pecoufal@seznam.cz nebo SMS zprávou na tel.: 725 716 576 (nezapomeňte uvést i své jméno), můžete ji sdělit i osobně Petru Coufalovi.

Výherce, který bude vylosován ze správných odpovědí, získá poukázku na nákup zboží v hodnotě **100,- Kč** v obchodu se smíšeným zbožím paní Věry Vokurkové v Černousích.

Kominitví Jizerka

Kominitví JIZERKA - pan Robert Hübel nabízí své kominické služby občanům naší obce.

Kdo má zájem o kontrolu a vyčištění komínu, ať se nahlásí na tel.: +420 608 070 704.

Cena za provedení kontroly, čištění dle zákona 320/2015 Sb. je 380,- Kč.

KOMINITVÍ JIZERKA

Bába bylinářka

Peťour i tato rostlinka je úporným plevelem na našich záhonech. ☺

Peťour je univerzální bylina. Používá se zejména ke **zlepšení látkové výměny (metabolismu)**, **čištění krve (detoxikace)** a u **kožních chorob**. Bylinu lze užívat při **virózách a chřipkách** jako **mírný imunostimulant (posiluje imunitu)**, **antipyretikum (proti horečce)** a **lék proti zánětům**. Droga (=bylina) dále **snižuje krevní tlak** a podporuje **tvorbu mateřského mléka**. Peťour lze užívat na **celkové posílení organismu** i na podporu činnosti jednotlivých orgánů. Zevně se používá k omývání nejrůznějších **vyrážek, ekzémů, lupénky, bércových vředů** a podobně.

Účinky rostliny:

- zlepšení metabolismu (látkové výměny)
- čistí krev - detoxikace
- kožní nemoci
- virózy, chřipky
- posílení obranyschopnosti, imunity
- horečka - antipyretikum
- protizánětlivý účinek
- vysoký krevní tlak, hypertenze - snižuje tlak krve
- laktace - podpora tvorby mateřského mléka
- celkové posílení organismu, rekonvalescence po nemocích
- vyrážky
- ekzémy
- lupénka
- bércové vředy

Peťour je stará indiánská léčivka.

Z byliny lze vyrobit tinkturu, kterou dávkujeme 3x 30 kapek denně. Pokud ji připravujeme jako čaj, dáváme přednost odvaru. Hodí se i do směsí, nemá však příliš lahodnou chuť. Vzhledem k tomu, že peťouru je všude plno, lze z něj připravovat šťávu. Tu je možné míchat např. se šťávou mrkvovou, z červené řepy, libečku atd.

Ivana Křišáková

Sbor dobrovolných hasičů Ves

Jak už víte, naše mužské družstvo zvítězilo v loňské okrskové soutěži a tím postoupilo do okresní soutěže, která se konala v červnu ve Velkých Hamrech. Tady se naši chlapci umístili na druhém místě a kvalifikovali se tak do krajské soutěže v Jablonci, 14. srpna. Tady již družstva

startují ve sportovních elastických dresech a zdánlivě to připomíná spíše atletickou než hasičskou soutěž. Přesto, naši chlapci v žádném případě neudělali ostudu a obsadili pěkné sedmé místo. Vyvrcholením letošní úspěšné hasičské sezóny bude naše domácí soutěž, Memoriál Františka Pulce, kterou pořádáme 24. září ve Vsi a na kterou Vás srdečně zveme.

Výbor SDH Ves

Letní kino

O prázdninách jsme si mohli i u nás na vesnici vyrazit do letního kina. Po roce k nám opět zavítal potulný šířitel kultury pan Pavel Čadík se svým kinematografem. V sobotu 13. srpna jeho promítací maringotku přitáhl traktor obce Višňová, kde promítal den před tím. Naši hasiči mu pomohli postavit stožáry, rozvinout plátno a za soumraku jsme již mohli sledovat hezkou komedii Revival. Počasí nám přálo, hoši z hospody Pod lípou nám připravili příjemné občerstvení a Pavel Čadík byl veselý, tak jak ho známe. Je jenom škoda, že se taková atrakce setkala s velice malým zájmem diváků.

Něco z historie

V sekci historie Vám na pokračování přepisujeme vyprávění pana Františka Pulce, ve kterém popisuje své nasazení do říšské pracovní služby v Německu za druhé světové války a následné putování domů po ukončení války.

(Vzpomínky pana Františka Pulce nám zapůjčila paní Helena Čemová – děkujeme.)

František Pulec, Ves 5, * 1.4.1927, † 13.2.2009

Pokračování minulého vydání.....

Někteří pracovali v dílnách jako údržbáři a mechanici. Pracovní tempo tam bylo pomalé.

Před domkem na zahradě byla zřízena provizorní kuchyně. Byl to obezděný kotel, pod kterým se topilo odpadovým olejem. Tříkrát denně se vařila polévka (rusky supa). Navíc jsme dostávali jednou denně 600 gramů ruského chleba, který byl strašně těžký na žaludek a vlhký, neboť byl vyroben jako onen chleba ve vojenské pekárně u Vídně. Chleba byl asi proto tak vlhký, aby se dal lépe polykat bez másla a marmelády, protože ani jedno ani druhé vůbec nebylo. Barva chleba nebyla vždy stejná, ale měnila se podle použité mouky. Bílý chléb byl z pšenice, žlutý z kukuřice, tmavý ze žita a ječmene. Ječmenový měl ještě spoustu plev.

Jednoho dne přišlo hlášení, že všichni ti, kteří nejsou německé státní příslušnosti, to znamená, kteří mají domov mimo německé státní hranice z roku 1937 nebo nejsou německé národnosti, budou propuštěni domů. Seznam těchto lidí byl sestaven a poslán do centrálního tábora. Odtud přišla brzo odpověď, že seznam byl odevzdán pozdě a transport už je pryč. Tím mi unikla jedinečná možnost dostat se domů. Rusové si s takovými věcmi vůbec nelámali hlavu a bylo jim úplně jedno jestli se někdo dostane domů nebo ne. Protestovat nebo ptát se, kdy pojede další transport bylo zbytečné. V táboře na letišti jsme se pohybovali asi měsíc. Část skupiny byla stažena do centrálního tábora č.4, který se nacházel rovněž na okraji Oděsy v ulici Traspolskaja. Byl umístěn v bývalém skladišti továrny juty. Bylo to kůlna asi sto metrů dlouhá a deset metrů široká, postavená nedaleko železnice. K samotné továrně na zpracování juty vedla vlečka. V táboře byl silný strážný oddíl a navíc byl tábor obehnan dvojítm drátem a v rozích stály kulometné věže. Příchod byl obvyklý jako v táborech předešlých – sčítání a šacování. Blízko vchodu byla zřízena provizorní koupelna a odvěšvárna. Každý nově přichozí musel projít následující procedúrou. Nejdříve jsme přišli ve skupině po patnácti lidech do předsíně. Tam jsme se museli svléknout do naha a veškeré šatstvo svázat do uzlíku. Uzlíky se zavěsily do rozpálené pece na desinfekci a odvěšení horkou párou. V další místnosti bylo několik holičů, kteří nám ostříhali a oholili všude všechno. Pak jsme šli do koupelny, kde byl sud s vodou a menší mísa, do které jeden zajatec naléval vodu ze sudu. V míse jsme se jeden po druhém umyli. Po této očištění jsme dostali z druhé strany desinfikované šatstvo. Pak nás rozdělili do pracovních čet a ubytovali.

Naše ubykace byla dlouhá místnost, kde byly po obou stranách dřevěné jednopatrové prýčny bez slavníků a bez příkrývek, tak jako v táboře č. 15. Uprostřed místnosti byla třímetrová ulička, kde stála jedna starodávná kamna, ve kterých se málokdy topilo, protože nebylo čím. Prýčny byly vlastně dva dlouhé regály a po obou stranách zdi. Sloupy, které držely druhé patro, byly od sebe dva metry. Takto vyniklý dílec tvořil jakousi jednotku pro pět nocležníků. Namačkaní na sebe jsme se zahřívali jeden o druhého. Byla nám stále zima, protože místnost nebyla ani minimálně vytopená. To způsobilo, že jsme byli všichni silně nachlazení a každý z nás musel v noci pětkrát, šeskrát utíkat na záchod. V místnosti, kde bylo asi 300 lidí to způsobovalo neustálý ruch, protože byl pořád někdo vzhůru a vůbec nebyl klid. Z toho důvodu se muselo celou nos svítit naftovým svítidlem, poněvadž elektrika tam nebyla zavedena. Toto svítidlo vytvářelo velké množství dýmu, takže ráno při vstávání jsme byli celí černí. Tyto poměry trvaly celou zimu 1945 – 1946. Koupání, holení a odvěšování bylo vždy jednou za čtrnáct dní. Probíhalo stejně, jak už bylo předem uvedeno. Jednou v zimě se také stalo, že pec byla moc rozpálená a jedné skupině shořelo veškeré oblečení svázané do uzlíku v peci. Někdy to bylo zase naopak, pec byla málo vytopená a místo aby desinfikovala šatstvo, navíc podpořila další líheň vši. V táboře bylo mimo jiné i mnoho štenic.

Z tábora jsme chodili na tato pracoviště: výroba juty, koželužna, slévárna, továrna na kino aparáty (KINAP), nádraží. Všechny pracovní čety byly vždy doprovázeny ozbrojenými strážemi. Byl jsem zařazen do výroby juty, kde pracovaly převážně ženy a 12 – 13 – ti letá děvčata z blízkého internátu. Byly ještě tak malé, že si k obsluze strojů musely vzít pod nohy badýnky, aby vůbec mohly pracovat. Měly jen tu výhodu, že mohly pracovat na strojích s užším pruhem juty, ale na chleba si stejně musely vydělat. V továrně na jutu jsem pracoval jako závozník. Většinou jsem vozil písek na obnovu továrny, která byla válkou poškozena. Písek jsme vozili asi 12 km přímo od moře. Cesta vedla napříč celou Oděsou až ke břehu. Jeli jsme vždy jednou dopoledne a jednou odpoledne nákladním vozem ZIS. Práce to nebylo nijak moc, zato jízda autem po hrbolaté dlažbě byla velmi nepříjemná. Kousek za městem se nacházel ohromný park ojetých amerických vozidel. Práci jsme neměli stálou, ale posílali nás tam, kde nás právě potřebovali. Hlavně v neděli se to hodně střídalo. Pracovali jsme deset i více hodin denně a po návratu do tábora jsme museli vykonávat ještě další práce, buď přímo v táboře nebo mimo něj.

Téměř každou neděli jsme museli na brigádu do různých továren, podle toho kolik kdo potřeboval lidí. Nejvíce nás posílali na již dříve uvedenou vlečku, kde jsme vykládali palivové dříví, většinou bukové, které bylo určeno pro město a závody. Později jsme zjistili, že tuto naši práci na vlečce si velitelé tábora psali na sebe a taky za ní shrábli peníze. Mimo jiné bylo také naším úkolem vozit vodu a topení do kuchyně. Tak jsme neměli nikdy ani chvíli odpočinku. Pracovali jsme od rána do večera a kdykoliv nám to nařídili. Za nějakou dobu jsem byl převeden do pracovní skupiny KINAP. Vykonával jsem tam stavební práce u firmy OKS. Některí pracovali přímo ve výrobě, část ve slévárně a několik dalších na soustruzích. Továrna byla poznamenána válkou a podle našeho úsudku musela vyhořet, protože se tam musel obnovit strop a střecha. Přesto všechno výroba v továrně KINAP pokračovala dál s provizorní střechou, i když provozovna nebyla ani v zimě při mrazu vytápěna. Práce se při takových poměrech dělalo jen málo, protože ruští dělníci se navzájem honili kolem strojů, aby se zahráli. V některých částech továrny jsme rovněž zazdívali nová okna a dveře. Když při polední přestávce tyto okna a dveře nebyly ještě zazděny, musely se zvláště hlídat, jinak by se určitě ztratily.

Jednoho dne jsme museli jít na nákladní nádraží, kam právě dorazil dlouhý vlak s různě velkými bednami válečné kořisti z Německa. Byly v nich stroje firmy Tobiswerke na výrobu kinoaparatur, stroje jemné mechaniky a optiky. Ovšem to jsme nevěděli ani my ani naši hlídači. Ruští strážníci na nás spěchali „davaj, davaj“, aby nepřišli o osobní volno, a tak jsme museli ve spěchu ony bedny zpřevracet z vagonů dolů na zem. Při takovém zacházení se mnoho strojů poškodilo a zničilo, což se zjistilo až později při rozbalení v továrně KINAP. Tyto stroje se v továrně instalovaly na určitá místa a postupně dávaly do provozu. Jenže celá věc měla jeden háček: dokud na stroji pracoval zajatec, stroj běžel, ale pak přišla ruská dívka, stroj nechtěl jít, protože byl složitý a vyžadoval jemnou obsluhu.

Pracovní den v zajateckém táboře probíhal takto: Ráno v 5 hodin nás vzbudili pomocní konvojanti VR.

Pokračování příště

nově z kraje na kraji!

10. 9. 2016

budova krajského úřadu
od 12.00

Big'O'Band 17.00
The Scoffers 18.30
Bára Poláková 20.30

+ kavárna na vyhlídce v 17. patře
+ Divadlo F. X. Kalby, Círko Minimo (workshop o žonglování)
+ KINO NA KRAJI — pásma tematických krátkých
filmů (dva kinosály), výstava Kina Varšava
+ dětské atrakce v parku

vstup
zdarma

Více informací na www.kraj-lbc.cz

**VOLBY
DO ZASTUPITELSTEV
KRAJŮ**

7. a 8. října 2016

Občanské sdružení Víška
pořádá v
sobotu 10.9.2016 od 14.00
na hřišti ve Višňové

CYKLISTICKÉ ZÁVODY PRO DĚTI

Závody odrážedel, tříkolek, koloběžek a kol

Disciplíny:

- překážkový závod
- slalomový závod
- pomalá jízda
- závod rodinných týmů na koloběžkách

Určeno pro děti od 2 do 14 let

Exhibiční ukázka
jízdy na segway

I přes travnatý povrch
hřiště doporučujeme
helmu

Obec Višňová a Občanské sdružení Víška z.s. Vás zvou na Odhalení obnoveného pomníku obětem 1. světové války ve Víšce

sobota 3. září 2016

Víška u Frýdlantu

Časový harmonogram akce

- 14.30h Mše za všechny padlé a pohřešované
v kostele sv. Ducha ve Višňové
- 16.00h Odhalení pomníku (naproti elektrárně ve Víšce)
Připomenutí historie
Vystoupení vojáků v dobových uniformách
Historické stroje... včetně flašinetu
- 17.00h Doprovodný program v kulturním domě ve Víšce
(areál bývalé továrny Hermann Pollack & Söhne)
výstava, historické povídky, hudba...

Pomník byl postaven krátce po skončení 1. světové války
na památku obětem obyvatel Víšky.
Po ničivé povodni v roce 2010 byl totálně zničen.

Vstup volný • Více informací: www.viska-os.eu

INSTALATÉRSTVÍ TOPENÁŘSTVÍ

ŠÍMA – ZACH

**TEL: 606 908 453
606 349 533**

Sbor dobrovolných hasičů Ves

Vás srdečně zve

v sobotu 24. září 2016 do Vsi na

HASIČSKOU SOUTĚŽ

MEMORIÁL FRANTIŠKA PULCE

Zahájení v 10:00 hod // slavnostní předání hasičského praporu SDH Ves

Soutěž dětí, žen a mužů

**Na závěr bude soutěž staré gardy dle účasti soutěžících družstev
Předpokládáný konec včetně vyhlášení výsledků v 15 hodin**

Občerstvení v průběhu soutěže i po jejím ukončení

Točené pivo, nealko, uzeniny, guláš

Hudba: Miroslav Křovina

**PŘIJĚTE NÁM
FANDIT**

UDÁLOST MĚSÍCE

100. VÝROČÍ PROTRŽENÍ PŘEHRADY NA BÍLÉ DESNÉ

Strašná zvěst o protržení přehrady otřásla poklidným ovzduším desenského údolí. Bylo 18. září 1916 okolo 16. hodiny. Nervy všech občanů byly v očekávání příštích neznámých událostí napnuty k prasknutí. Nikoho ani nenapadlo, že se v následujících 20 minutách promění krásné desenské údolí v písečnou a bahnitou spoušť pokrytou hromadou sutin... Na sto let starou tragickou událost lidé vzpomínou v neděli 18. září 2016 na místě Protržené přehrady v Jizerských horách.

Připomínkovou akci katastrofy, při níž přišlo podle nejnovějších zjištění o život 65 lidí, pořádají na den přesně po sto letech od tragédie obec Albrechtice v Jizerských horách, město Desná, Lesy ČR a Povodí Labe společně se Správou CHKO Jizerské hory. Všichni společně důstojně připomenou událost, která byla největší katastrofou regionu a jež nemá v novodobé historii obdoby. Zahájení je naplánováno na 14.00 hodin. Krátce poté si všichni mohou připomenout osudnou událost z vyprávění a dozvědět se detaily, které předcházely protržení hráze přehrady i minuty, jež následovaly a přinesly zkázu lidem v údolí. Ve 14.45 hodin začne bohoslužba a následně vysvěcení pomníku, který jmenovitě připomíná oběti katastrofy. Pomník stojí na pozemcích Lesů ČR a jeho návrh zpracovali a zrealizovali studenti Střední uměleckoprůmyslové školy z Jablonce nad Nisou. Tvoří jej žulový kvádr, který byl součástí hráze, a voda ho odvalila několik desítek metrů daleko. O bohoslužbu a o vysvěcení pomníku se společně podělí starokatolický farář z města

Desná ThDr. Karel Koláček a vojenský kaplan Petr Šabaka. V 15.30 hodin všichni přítomní společně uctí památku zesnulých obětí minutou ticha. Oficiální program zakončí promítání filmu o katastrofické události z roku 1916, který zachycuje krajinu, města a obce po protržení přehrady.

Ke stoletému výročí vychází také nová publikace s názvem *Protržená přehrada na Bílé Desné 1916–2016* autorky Dany Nývtové, desenské kronikářky. Knížka přináší nová svědectví o katastrofě. Kupříkladu její autorka zjistila, že obětí tragédie nebylo dvašedesát, jak se dosud uvádělo, ale dokonce pětadesát a další dva lidé zemřeli na následky zranění o pár dní později v nemocnici v Tanvaldu. Dostala se také k celé řadě dosud nezveřejněných dokumentů, z nichž získala nové informace, a tak se v publikaci, vydané k stoletému výročí, dozvědí čtenáři řadu nových skutečností. ←

Text: Blanka Daníčková

Foto: Antonín Bělonožník

NA KRAJI

MEMORIÁL ZÁCHRANÁŘŮ Z MANHATTANU

Závod hasičů, policistů a zdravotnických záchranářů, Memoriál záchranářů z Manhattanu, opět uctí památku obětí útoků z 11. září 2001 v New Yorku. Dějištěm 16. ročníku soutěže se stane, stejně jako v předchozích letech, výšková budova a přilehlé parkoviště sídla Libereckého kraje. Klání se uskuteční v sobotu 10. září dopoledne a závodníky čeká silový víceboj a výstup do 17. patra a 21. podlaží. Závod pod záštitou hejtmána Libereckého kraje Martina Půty tradičně pořádá Sbor dobrovolných hasičů Růžodol I ve spolupráci s Hasičským záchraným sborem Libereckého kraje.

NOVĚ Z KRAJE — KRAJSKÉ SLAVNOSTI

Vrcholem projektu Nově z kraje, který má za cíl představit nové subjekty z různých oblastí působících v Libereckém kraji, se stane slavnost v prostorách Krajského úřadu Libereckého kraje a jeho okolí v Liberci. Za zábavou, hudbou i poznáním mohou návštěvníci přijít v sobotu 10. září od 12.00 hodin. V rámci akce vystoupí populární zpěvačka Bára Poláková, hudebník Jakub Děkan a orchestr Big'O'Band (od 17.00 hod.). Multimediální sál úřadu se promění v kino a vyhlídka na střeše krajského úřadu se stane kavárnou, ožije i hala bývalého VÚTS. Spoustu zábavy si užijí také děti, pro které vyroste v parku za úřadem fun zóna. Vstup je zdarma!

OSLAVY JEŠTĚDU 2016

Tradiční Oslování Ještědu 2016 se konají v sobotu 17. září (10.00–18.00 hodin). Pro zájemce budou zpřístupněny prostory vysílače Českých Radiokomunikací a Hotelu a restaurace Ještěd či strojovna kabinové lanovky. Na celý den pořadatelé přichystali bohatý program, ať již tradiční vynášení sudů na Ještěd, divadelní představení a výtvarnou dílnu pro děti nebo koncerty skupin Funk Corporation, The Vintage Band, Memphis a The Neons. Tématem oslav je Ještěd ve filmu, i proto je připraveno na večer promítání filmu Grandhotel. Horská služba ČR v rámci dne umožní návštěvníkům prohlídky své stanice a vybavení. Na Beranově cestě budou připraveny outdoorové aktivity pro rodiny s dětmi. Spolek Ještěd 73, který se věnuje obnově Ještědu, představí návštěvníkům technické projekty akad. arch. Otakara Binara. Bližší informace na www.jestedliberec.cz.

DNY EVROPSKÉHO DĚDICTVÍ 2016

Dny evropského dědictví (European Heritage Days) každý rok v září umožňují veřejnosti

Letošní Oslování Ještědu se ponese ve filmovém duchu.
Foto: Liberecký kraj

navštívit nejzajímavější památky, budovy a prostory, včetně těch, které jsou jinak zčásti nebo zcela nepřístupné. V Liberci se otevrou brány 10. 9. www.visitliberec.eu, v Jablonci nad Nisou 17. 9. www.jablonec.com, jiná místa v Libereckém kraji v průběhu měsíce www.historickasidla.cz.

POCTY HEJTMANA PRO ROK 2016

Šest osobností z Libereckého kraje obdrží ve středu 28. září Poctu hejtmána za rok 2016. Stane se tak u příležitosti slavnostního večera v Oblastní galerii Lázně v Liberci. V jeho průběhu vystoupí část libereckého pěveckého sboru Severáček a harfenistka Divadla F. X. Šaldy v Liberci Markéta Doubravská. Večerem bude provázet moderátor Robert Tamchyna. Od roku 2006, kdy byly Pocty hejtmána udělovány poprvé, získalo ocenění již šedesát osobností. ←

Krajské volby se konají ve dnech 7. a 8. října 2016.

Volební místnosti budou otevřeny v pátek od 14 do 22 hodin a v sobotu od 8 do 14 hodin.

Redakční rada periodika KRAJ, kterou tvoří nominovaní zástupci všech zastupitelských klubů Zastupitelstva Libereckého kraje, se distancuje od zneužívání tohoto apolitického periodika k předvolební kampani, jak v rubrice K VĚCI činí Změna pro Liberecký kraj (ZPLK).

KRAJŠTÍ ZASTUPITELÉ

K VĚCI

Měly by se v našem kraji stavět další přehrady?

VÍT PŘÍKASKÝ (ČSSD)

Nepředpokládám, že by v našem kraji došlo k výstavbě velkých vodních nádrží. Považuji za účinnější zadržovat vodu v krajině systémem většího množství malých vodních děl, jezů a přírodních jezírek. Tuto funkci může podpořit i výsadba vegetačních pásů a remízků.

JOSEF SOUČEK (KSČM)

Problém s odtokem povrchových vod z našeho území – vše, co u nás pramení, odtéká mimo kraj – se dá řešit několika způsoby. A výstavba nových přehrad v nich má nezastupitelnou úlohu. Zvýší kapacitu zásobních vod pro vodárenské účely, ale i pro závlahy.

VLADIMÍR RICHTER (ODS)

Přehrada je vždy zásadním a v podstatě neměnným zásahem do krajiny, ale i do života místních lidí. Proto nelze říci jasné ano, či ne. Vždy je nutné citlivé posouzení konkrétního záměru a především jeho projednání s místní komunitou.

ALENA LOSOVÁ (PRO LK)

Stavět nové přehrady v našem kraji není nutné. Máme dostatek vodních zdrojů i zádržných nádrží a byla by škoda ničit naši přírodu novými zásahy. Považuji za mnohem lepší využívat přírodní zdroje a zadržovat vodu v krajině přirozeným způsobem.

PETR TULPA (SLIK)

Povodně před několika lety ukázaly, že potřeba výstavby nových přehrad v našem kraji není až tak silná. Měli bychom ale začít pracovat na procesech, které pomohou zmírnit dopady dalších povodní. Sestavit seznam těchto opatření, seřadit je podle priorit a získat finanční podporu třeba od státu anebo z fondů EU. I s podílem kraje by se mělo počítat.

JAROMÍR BAXA (ZPLK)

Potřebujeme přehrady a hráze, které zabrání pokračování zneužívání veřejných peněz na nesmyslné nebo předražené projekty, účelovému ohýbání pravidel veřejných zakázek a zneužívání moci obecně. Odpovědnost však máme všichni, protože volby mohou být dobrou hrází pro ty politiky, kteří v minulosti hráze nestavěli a sami z protékajících peněz profitovali. ←

Další názory zastupitelů si můžete přečíst na www.kraj-lbc.cz/zastupitelstvo

- 1 | Ladislav Žák, autor knihy o Protržené přehradě, si užívá zaslouženého odpočinku na úpatí Jizerských hor, pod Černou Studnicí. Foto: Blanka Daníčková
- 2 | Dobový snímek z roku 1916 zachycuje hráz přehrady na Bílé Desné krátce po jejím protržení. Foto: archiv Lukáše Müllera
- 3 | Na vzniku knihy o přehradách s názvem *Jizerskohorské přehrady a katastrofa na Bílé Desné – Protržená přehrada* se podílel Ladislav Žák jako jeden z autorů

OSOBNOST KRAJE

LADISLAV ŽÁK

*Převyprávět život třidevadesátiletého Ladislava Žáka by vydalo na dobrodružnou knihu plnou zvratů, ale i krásného vyprávění o sklářství či životě na Jablonecku v dobách dávno minulých. Nikdo knihu o něm ještě nenapsal, zato vitální Ladislav Žák je autorem knížky připomínající smutné výročí události z roku 1916 s názvem *Katastrofa na Bílé Desné* a spoluautorem knihy *Jizerskohorské přehrady a katastrofa na Bílé Desné – Protržená přehrada*. Obě napsal až v důchodu. Jak sám říká: „Pořád mě lákali, abych něco udělal.“*

Celý váš život se točil okolo skla, prožil jste jej v hutích, v pozicích technologů i ředitelů, nebo na úřadě. Nikde ale ani stopa po vlohách spisovatele. Až teprve po roce 1984, kdy jste odešel na zasloužený odpočinek.

V době odchodu do důchodu jsem byl členem rady Městského národního výboru v Desné v Jizerských horách. Všichni okolo mě pořád lákali, abych něco dělal. Znalí mě jako aktivního člověka. A nakonec mě uvtřali, abych dělal pro Desnou kronikáře. Vzal jsem to a dělal 27 let. Také jsem různě přispíval do desenských novin a také párkrát řečnil na různých akcích. A když přišlo výročí 80. let protržení přehrady na Bílé Desné, napsal jsem knihy. *Katastrofa na Bílé Desné* byla svého času hodně prodávána a tu druhou knihu, tu jsme vytvořili dohromady s kolektivem.

Jak dlouho jste dával knihu k výročí dohromady? Shromáždit informace a podklady a pak je ještě sestavit do

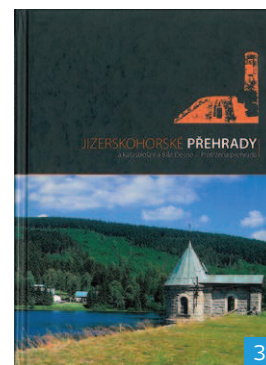
srozumitelného textu není úplně jednoduchá a rychlá záležitost.

Asi rok. Hledal jsem různé materiály. Ohromným zdrojem se mi stala knížka *Protržení přehrady na Bílé Desné ve válečném roce 1916*, kterou napsal místní děkan. Jediný pramen, který vznikl v roce 1916, ještě tedy v roce tragédie. Děkan dal jako jediný dohromady veškeré materiály, sepsal příběhy lidí a já ji poté použil jako výborný pramen.

Při přípravě mé knížky mě příjemně překvapilo, že se k tvorbě přihlásilo Povodí Labe. Tehdejší hrázný na Souši, pan Řezáč, mi pomohl hledat podklady k přehradě, jak se vše při stavbě odehrávalo, dokumenty. Jezdil jsem i do archivu do Hradce Králové, kde zase působil pan Bláha. S ním jsme si také padli do oka, protože mám rád fakta, stejně jako on, tak jsme si rozuměli. Oba mi hlavně k příběhu dodali staré fotografie. A měli tam tehdy výbornou barevnou kopírku, a když jsme na ní ty fotografie kopírovali, tak vycházely krásné snímky, kopírka vytáhla všechny odstíny. Jinak víte, jak to je, kopírka to bylo vždycky od černocha do bělocha.

„Sbírání“ historie jste se začal aktivně věnovat až v důchodu, ale celý váš osobní život je příběhem historie našeho regionu.

Narodil jsem se v Držkově v roce 1923. Vychodil jsem tam až měšťanskou školu, ale 4. ročník jsem studoval v Tanvaldě, protože jsme potřebovali podporovat Čechy. Byla tam Masarykova škola a moje maminka, jako velká vlastenka, mi tehdy řekla: „Ládíčku, nedá se nic dělat, musíš jezdit

do české školy do Tanvaldu, podpořit Čechy.“

V roce 1938 mě zastihla německá okupace, ale to už jsem chodil do sklářské školy v Železném Brodě. Hned po studiích jsem nastoupil jako rytec skla, ale krátce na to mě totálně nasadili do Semil, do Zittwerke. Bývala to textilka, ale přestěhovali do ní Junkers werke z Německa. V textilce stály krásné nové stroje, ty se musely všechny vybourat, zničit a vyráběly se tu letecké motory. Šlo o tajnou výrobu, tehdy se tam postavily první reaktivní motory Elbing.

Na konci války jste se ženou měli namále...

Na začátku roku 1945 utíkali ruští zajatci a my je krmili, pomáhali jim. A jak to tak bývá, nějaký náš dobrák to píchнул. Zatklí nás, přitom postřelili jednoho Rusa a zavřeli v Liberci. Naštěstí 1. května spáchal Hitler sebevraždu a všichni gestapáci z Liberce prchli, i můj esesák. Říkal si „Šak“, určitě to byl Žák, jen se poněmčil a tajil to. Liberečtí radní prohlásili Liberec za otevřené město a nás pustili jako politické vězně. Bylo to strašně hezké, všude vlály české vlajky. 9. května 1945 jsem se dostal zpátky do Držkova. ←

Autorka rozhovoru: Blanka Daníčková

1

KRAJEM

PŘEHRADY LIBERECKÉHO KRAJE

Přehrady zdobí Liberecký kraj jako skleněné perly náhrdelník. Chrání před povodněmi a zároveň jsou zdrojem pitné vody pro města a obce ležící pod nimi. Nikde v Čechách jich není naskládáno tolik na tak malém prostoru.

Většina z nich vznikla takřka ve stejném období, během dvaceti let před 1. světovou válkou. [Soustavu Jizerskohorských přehrad](#) (5 přehrad z celkového počtu) vyprojektoval profesor Otto Intze z Cách, který byl jedním z nejvýznamnějších evropských stavitelů přehrad. Intzeho čitelný rukopis nesou [přehrady v Harcově](#), Bedřichově, [ve Fojtce](#), [na Mlýnici](#) a ve Mšeně. Až půjdete někdy procházkou pod jabloneckou přehradou, připomene vám osobnost tohoto stavitele pomníček z žulového kamene. Kámen objevili potápěči na dně přehrady při jejím čištění v roce 1996 a našli na něm nápis „Talsperre“, tedy přehrada. Následující rok se jej podařilo po náročné akci z vody vylovit a za čtyři roky pamětní kámen našel důstojné umístění pod přehradou.

Téměř 1,8 mil. rakouských korun stála výstavba další ze soustavy přehrad, v Bedřichově [na Černé Nise](#) (1902–1906). Je součástí hydroenergetické soustavy, do níž patří i 4,4 km dlouhý přivaděč vody s vyrovnávací komorou, který vás lesem dovede až k špičkové [vodní elektrárně v Rudolfově](#) (kulturní památka). V rámci předem domluvené prohlídky tam můžete obdivovat původní dvojistou Peltonovu turbínu a v hrázi

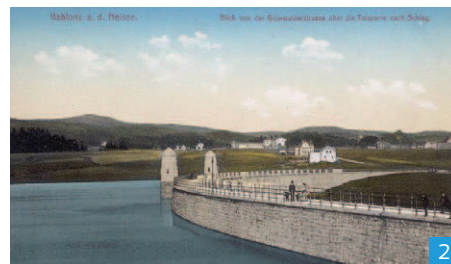
nádrže pod elektrárnou stále vyrábí elektřinu i funkční Francisova turbína. Bez zajímavosti rozhodně není ani vznik rudolfovské elektrárny, jejíž výstavbu provázal v roce 1927 velký skandál ohledně financování stavby, kdy se rozpočtované náklady 7,5 milionu Kč vyšplhaly na astronomických 26,1 milionu Kč. Událost se stala předmětem interpelece v Národním shromáždění ČSR.

Každá z přehrad si zaslouží pozornost. Například [nádrž Mšeno](#) (1906–1910) je ojedinelá nejen svým umístěním v srdci města, ale je technicky nejzajímavější přehradou a její výstavba byla nejnáročnější, neboť má největší povodí. Ze všech přehrad je nejvíce využívanou nádrží k rekreaci. Podobně oblíbeným místem ke koupání je i nádrž Harcov (1902–1904) v Liberci. Její zajímavostí je podzemní náhon, který vede pod stezkou podél přehrady. Jeho vznik si vynutil továrník Theodor Liebieg. Náhon zajistil přívod vody, jak pro potřeby textilky, tak [Liebiegovy vily](#).

Opomenout nemůžeme ani mladší vodní díla. Přehradní [nádrž Souš](#) (1911–1915) navrhl Wilhelm Plekner z Prahy a od roku 1973 je zdrojem pitné vody pro Jablonecko a Tanvaldsko. Nejmladší z jizerskohorských přehrad je [nádrž Josefův Důl](#) (1976–1982). Svoji přehradu mají i Lužické hory. Vodní [nádrž Naděje](#) leží v hlubokém údolí Hamerského potoka nedaleko Cvikova, postavena byla v letech 1937–1938. ←

Text: Blanka Daničková

- 1 | Přehradní nádrž Naděje leží nedaleko Cvikova. Postavena byla podle projektu A. Niklase z Teplíc v letech 1937–1938 a sloužila jako akumulační nádrž pro pohon mlýna a pily v blízké osadě Hamr. V současnosti není nijak vodohospodářsky využívána a je možné se v ní koupat. Ovšem voda je spíše pro otužilce, neboť i v letních měsících bývá dost studená. Foto: Liberecký kraj
- 2 | Jablonecká přehrada Mšeno je už od svého vybudování oblíbeným místem k rekreaci. Na dobovém snímku z roku 1911 je patrné, že její stavbě musela ustoupit zástavba a na břehu zůstaly pouze osamocené domy. Foto: mestojablonec.cz
- 3 | Jednu z největších zatěžkávacích zkoušek přinesla v roce 2010 přehradám v Libereckém kraji povodeň. Snímek je z přehrady Mlýnice, ze srpna roku 2010. Foto: Liberecký kraj
- 4 | Nejnovější kniha o povodních vychází k příležitosti 100 let od protřžení přehrad na Bílé Desné. Její autorkou je Dana Nývltová. Foto: Lesy ČR

2

3

4

KRAJ. Příloha Libereckého kraje. Vychází 11× ročně.

Vydává Liberecký kraj, U Jezu 642/2a, 461 80 Liberec 2. IČ 70891508. Ev. č.: MK ČR E 21924. Redakční radu tvoří nominovaní zástupci zastupitelských klubů Zastupitelstva LK a Krajského úřadu LK. Redakce: media@kraj-lbc.cz, tel: +420 485 226 111.

Číslo 09/2016 vyšlo 1. září 2016, uzávěrka byla 15. srpna 2016.

magazin.kraj-lbc.cz www.facebook.com/krajlk